

‘‘Ekonomi k iflas’’ ne zaman? Ergün ÖZALP

AKP Hükümeti, kendisi dışındaki tüm kesimlere ya fetöcü, ya da terörist yaftası vurarak, iktidarını sürdürme çabasında. AKP, OHAL ilanı ve bunun uzatılmasıyla, yokoluşunu geciktirmeyi umut ediyor. T. Erdoğan ve hükümet yetkililerinin saldırılarından son payı, kredi notu değerlendirme kuruluşu olan *Moddy's* aldı. Hükümetin ekonomik programına ve gidişine olumlu not verdiğinde göklere çıkarılan bu kurumlar, şimdi fetöcülükle ve yeni bir ekonomik darbe planlamakla suçlanıyor. (S&P, Moody's ve Fitch) gibi kredi değerlendirme kuruluşları, emperyalist büyük tekelere yatırım yapmada yön gösteren; pusula niteliğinde kurumlar. Tekellerin, azami kâr elde edebilmeleri için, hangi ülkeye yatırım yapabileceklerini, kredi açacaklarını saptıyor ve rizokulu durumlarda onları uyarıyor.Özetle *Moddy's*, Türkiye'yi riskli buldu ve dünyayı sömüren patronlara uyarı gönderdi. Bu üç kurumdan ikisinin uyarı çekmesi, (*S&P* ve *Moddey's*) yatırımların gelişinde ve kredi alımında ilgili ülkeyi sıkıntılı durumlara sürükleyebiliyor. Yakında *Fitch* kredi değerlendirme kurumunda bu yönde karar alması, hükümeti ekonominin çarkalarını döndürmede daha zor duruma sokabilecek.

Ayrıca belirtmek gerekiyor ki, bu adını andığımız kurumlar, salt ülkenin ekeonomik durumuna göre de bir karar vermiyor. Ülkenin nüfusu,siyasal sosyal durumu, tarımsal alanın pozisyonu, etnik ve dinsel azınlıkların, muhalefet partilerinin durumu, seçim takvimi, komşu ülkelerle ilişki durumu, vergi tahsilatı, kayıtdışı ekonomi vb. birçok faktör kredi değerlendirme kurumlarının verdiği notu etkiliyor.

Emperyalistler ve onların işbirlikçisi hükümetler arasındaki ilişkiler, böyle yürüyor.Ama ekonomik durum zaten iyi değil ve bunu kurumların tescillemesi, '*bana darbe yapılıyor*' lafzı ve algı çarpıtmasıyla karşılanıyor. Bununla emperyalizm karşıtı gözükme kurnazlığına yatılıyor. "*Lozan hezimettir ve 12 adayı verdik*" göndermesi üzerinden yapılan da budur.. Sanki, bugün efelendiği emperyalist kuruluşlardan aldığı kredi ve sıcak paralarla; ekonominin çarkını çevirmeye çalışan bu hükümet değil ! Ucuz emeği pazarladı; inşaat yol, köprü edebiyatıyla, ekonomik dışa bağımlılığı arttırdı. Ülke ekonomisi 35 milyar dolar cari açık, 400 milyar dolarlık dış borç (devlet ve firmaların toplamı) düzeyine taşıdı. Şimdi bu borçların bazılarının ana para ve faizlerini ödemek için, her yıl 200 milyar dolar paraya ihtiyaç duyan da, emperyalist ülkelere el avuç açan da bu hükümettir. Kaldı ki, hükümetin bu kurumlara kızgınlığın asıl nedeni, tekrar borç bulmada zorlanacak olmasıdır. Türkiye'nin üreten bir ekonomi olmayışını, büyüme rakamlarından görmek olanaklı, ekonomik büyüme son çeyrekte beklenin altında % 3.1(dolar bazında % 0.4 oldu).Kişi başına gelir ise, 2011'de 10.469 dolar iken, bugün , 9.257 dolar seviyesine düşmüş durumdadır. Resmi işsizlik %10.2' ye çıktı. GSMH içinde yatırımların payı giderek gerilemekte. Devletin aldığı önlemler, şimdiye kadar yaptığı tüketimi kamçılaman bir politikadır. Bu nedenle bireysel krediler ve kredi kartlarındaki taksit sayısı artırıldı ve yeni bir borç yapılandırılmasına gidildi.Ama zaten bir başka kartla diğer kredi kartının borcunu öder hale gelmiş vatandaşın, sanki daha tüketecek gücü kalmış gibi fantezi tebirlere; ekonomik gidişi düzeltmeye çare olmayacaktır.

Aslında bir süredir tüm dünya firmaları, borçlanarak büyüme yolunu tutmuştu ve şimdi ödeme güçlüğü çekiyorlar. İflaslar, tüm dünyada artma eğiliminde.Kredilerin ödenmesinde sıkıntı çeken ülkelerin başında Çin, Brezilya, Güney Afrika ve Türkiye gelmektedir.Alacak sigortası alanında faaliyet gösteren *Euler Hermes*'e göre, Türkiye'de tahsilat zorluğu çeken 16 bin şirketin iflas edeceğini açıkladı. Şu anda ABD Doları'nın, kritik 3 TL. sınırını aşmış olması, kur hareketlerindeki değişiklik, enflasyonun tetiklenmesi vb olgular; emekçilerin daha yoğun sömürüleceğinin ve baskı altına alınacağıının, aldatılacağıının göstergesi. Hükümet,15

Temmuz Darbesi'ni, salt siyasal amaçları yönünden değil, şirketlere el koyma, kayyum vb yollarla da ekonomik avantaja çevirmeye çalışıyor. OHAL'in uzatılması, Hükümetin tüm basın ve havuz medya tekeli elinde olmasına rağmen, gerçekleri açıklayan birkaç kanaldan ve kürtçe çocuk kanalından korkmasının nedeni, saltanatının sınıra dayanmasıdır. Parlamentoda bile eleştiri istemeyen bir cumhurbaşkanı, açıktır ki, ülkenin bu hale getirilmesinin hesabının kendinden sorulmasından korkmaktadır.

Fakat,ekonomik hareket, son tahlilde rolünü oynayacak. Dünya ekonomisi durgunluk içinde, Türkiye' ekonomisinin durumu ortada. Hükümet yetkilileri, Moddey'in not düşürmesini, 'vız gelir tırıs gider' diye karşılarsa da, öyle gitmeyeceği açık. Ülkeyi uzunca yıllar birlikte yöneten, rantı ve devlet kadrolarını birlikte paylaşan siyasal islamcı AKP ve Fetö kliği, pasta küçülürken, daha fazla pay kapma isteğiyle birbirine silah çekti. Şimdi fatura, bu her iki gerici, halk düşmanı kliğe karşı olan demokratlara, kürtlere ve emekçi halka kesilmeye çalışılıyor. İktidar, ranttan beslediği kesimleri korumaya çalışıyor, fakat geniş kesimlere önceki rant dağıtma olanakları da daralmış, tabanı alttan oyulmaya başlamıştır. Suriye'de savaşla batağa koşan,içeride de kürtlerle barıştan kaçınan hükümetin, gerek dünya ekonomisindeki, gerekse ülke ekonomisindeki kötü gidişi tersine çevirme olanağı bulunmuyor.

Sonuç:Türkiye ekonomisi bıçak sırtında. Bölgedeki konjonktür ve siyasi kriz; çöküş ve iflası giderek yaklaştırıyor..

(Ekim / 2016 arkadaş)